

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évenyegyre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 6t hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demján László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse öf. Zeitungs-Agent Nyitlári cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Lapszemle.

A „P. Lloyd“ a bankügyi szakbizottság jelentésének mielőbbi tárgyalását sürgeti, hogy a nemzeti bank viszonya Magyarországhoz definitíve rendeztessék, s a magyar kereskedelem és ipar nyomozó pénzügyi helyzetének vége szakadjon. Ezt annál szükségesebbné tartja, mert a bizottság jelentése nem oldja meg a bankkérdést, hanem csupán azon alternatívát állítja fel, hogy a pénzügyminiszter utasíttassék, miszerint egyezményt kössön a nemzeti bankkal, vagy pedig másnemű rendszabályokat hozzon indítványba. Eszerint még a jelentés elfogadása esetére sem éretett el pozitív eredmény s még sok idő fog eltelni, míg a miniszter a meghatalmazás alapján a tárgyalásokat befejezi s a ház a benyújtandó javaslat felett határoz.

A „Reform“ sikert jósol Hohenwart működésének, ha hű marad programja azon pontjához, mely szerint a fennálló alkotmány jog folytonossága meg nem szakítható, — igaz ugyan, hogy a hatalomra törő németiség nagy bonyodalmakat idéz elő, de ha a kormány fennti álláspontján megmarad, e stricke-oló párt lehetetlenné válik az által, hogy vezéri állásának visszaszerzéséért még az alkotmány felforgatásától sem retten vissza. A kiegyezésnek kedvez még azon körülmény is, hogy kifelé tartós békére van kilátás, benn pedig a delegationalis ügyek elintézés; egy erős ellensége van a jelen kormánynak és ez Beust: ennek a centralizálókkl való kaczerkódását kell ártalmatlanná tenni, nehogy a kiegyezés bukása abszolutismushoz vezessen.

Tanügyi levelek.

Sz.-Keresztur, 1871. sept.

III.

A tanító-egyletek rendesen kettős célűt tűznek maguk elé: a tanítói képesség fokozását és az anyagi helyzet javítását. Nálunk mindkettő elodáshatatlán napi kérdés. Azon részvételek azonban, melyet az egyletek magukon a legközvetlenebbül érdekelttől kívül majdnem mindenfelől tapasztalnak, különösen megnehezíti, csaknem lehetetlenné teszi a törekvés második ágában szembetűnőbb eredményt mutathatni fel. Pedig minden vidéken csak egy-két lelkes pártfogó kellene s rövid időn nem remél siker volna elérhető e téren is. Nekünk szerencsénkre akadt egy ily buzgó ügybarátunk újszékelű t. Rafaj Károly urban, ki a tavaszon tartott gyűlésünkön 200 forintot azon indítvánnyal ajánlott fel egyletünknek megtakarított filléreiből, hogy abból egy tanítói segély-pénztár alapját vetnők meg. A gyűlésből azonnal egy bizottmány küldetett ki javaslat készítésére, mely bizottmánynak jelen gyűlésünk által elfogadott s a nmlgu közoktatásügyi miniszteriumhoz felterjeszteni határozott alapszabály-tervezete röviden a következő:

I. A székely-kereszturkőri néptanítók fiók-egyletének segély-pénztára.

II. Cél. A fiók-egylet körébe tartozó néptanítók fizetésének fokozatos javítása által azok anyagi helyzetét segíteni.

III. Tagok. 1. Alapítók a tanügy azon barátai, kik az egylet által kibocsátandó 10 forint részvények közül legalább egyet megvesznek s az azt vagy azonnal kifizetik, vagy 6%-jét évenként előre beszolgáltatták.

2. Rendeselek: a) a székely-kereszturkőri néptanítók fiók-egyletének azon tagjai, kik évenként 1 forint részvényt előre befizetnek, valamint b) ugyane kör azon községei, illetőleg ekklesiái, melyek hasonlóan 1 ft előre fizetendő részvényt kívánnak járulni a kebelökben levő tanítói állomás emeléséhez. Ez utóbbiak az egyletnek állandó tagjai s az évenkénti részvényt előre befizetendő 10 ftal egyszer mindenkorra törleszthetik.

3) Pártolók azok, kik egyszer mindenkorra, vagy pedig évenként bizonyos összeggel járulnak az alapítók gyarapításához.

IV. A segélyalap áll: 1) a Rafaj Károly által tett 200 ftos alapítványból;

2) az előbbi fejezetben felsorolt évi bevételekből;

3) másnemű segélyforrásokból, ezek közt koronként újabb meg újabb alapító-tagsági részvények elárulásától.

4) A segélyalap évi rendes bevételeinek fele része évenként tőkésítendő.

V. Segélyezés módja. 1) Mihelyt a beszerzett alapösszeg évi kamatainak fele részéből legalább három tanító 10—10 ftal segélyezhető lesz, a segélyezés azonnal kezdetét veszi s az alapítók gyarapodásához mért fokozatos emelkedést nyer mind a segélyösszeg nagysága, mind a segélyezendők számára nézve, míg végre az az egylet minden rendes tagjára kiterjeszthető lesz.

2) Segélyezésre — az első években a szegénység és érdemre való tekintettel — a tisztviselő kar és a választmány terjeszt fel tagokat, kik közül a gyűlés választ.

3) A segélyezésnek az egész körre leendő kiterjeszthetőség, a hány évvel később lépik be valaki a rendes tagok sorába, annyi évvel veszi később kezdetét a segély reá nézve.

4) A távozók vagy kilépők semmi követelési igényt nem formálhatnak, ha szinte még segélyben nem részesültek volna is.

Kozma F.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Prága. A „Pokrok“ írja: Beust és Hohenwart közt szakadás a cseh kancellaria felállítására miatt; Beust állása tarthatlan.

Róma. A hiv. lapok kijelentik, a pápa világi hatalma nem létezik többé.

Varsó. A visztula melléki kormányzóságokban levő, a kormány által lefoglalt egyházi javak a vidéken csak orosz nemzetiségűeknek adtnak el.

Bécs. A minisztertanács elhatározta az alsó-ausztriai Landtag feloszlatását, de a császár megtagadta annak szentesítését.

Versailles. Gyerekek, kik a francia csapatokra löttek volt, s kik közt van 11 éves, vádoltatván, gyámjaik idéztettek a haditörvényszék elé.

Legujabb táviratok.

Prága, szept. 23. Clam-Martinitz a cseh államjogi bizottságban bécsi utjáról tett jelenést, s a felirati javaslaton némi módosításokat tenni javasolt, melyek el is fogadtattak. Feudalis pártvezérek erősen működnek Beust megbuktatásán; a fondorlatok czélja egyelőre, hogy Beust valamelyik követségi állomásra távolítsák el.

Bécs, sept. 23. A mai „Wiener Abp.“ egy „Az alkotmánypart“ című cikket közöl, melyben ezek mondatnak: Az ugynevezett alkotmánypart képviselői által közelebről tartott értekezés eredménye — a mennyire eddig tudni lehet — szomorú képét nyújtja annak, hová jutand egy — észlethezésekben bizonyára nem szegény — párt, ha az a helyett, hogy a cél és eszközököt csendesen megbirná, némely vezetőknél szenvedélyeit vakon követi, kik inkább mindent kockára tesznek, hogysem az elkövetett hibákat bevallják. A „W. Abp.“ kimutatja, mint esik az ugynevezett alkotmánypart a legnagyobb következetlenségbe, és midőn az alkotmányt állítja fel tetteinek vezérszavaként: csupán alkotmányellenes határozatokat hoz; — ilyformán az alkotmánypart, — miután a parlamentáris despotiát folyvást hevesen és élesen megtámadta, — szintén sajnos színjátékát nyújtja a despotiának, a mi pedig következtelen, és az alkotmánypart vezetőinek saját szavuk szerint alkotmányellenes eljárás. Azon módon ía kir. leirat ellen a tart.-gyűlésekben emelt óvások szintén következtelenek és alkotmányellenesek, a mennyiben ezáltal a tart.-gyűlés illetékességét átlik és a federalismusnak a leg-erősebb támpontot szolgáltatják.

Wedl és Giskrának pártolását Magyarországra lett diplomatiai küldetésében az alkotmány oly becsnérlése és az elhetetlenségnek oly példája rejlik, hogy a „W. Abp.“ nem hiheti, hogy ezen eljárás a pártfőnökök elhatározásának alapján történt. A pesti lapok tudunkra adták már, hogy a küldöttek Andrásstól és Deáktól mily correct választ kaptak.

München, szept. 23. A congressus mai zárt ülésében a reformmozgalom folytatása végett alakítandó egyletek és községek szervezése iránt tett indítványok majdnem egyhangulag elfogadtattak. A városi tanács engedélyével holnap a Miklós-templomban isenitiszteltesz.

Kolozs-Monostor, 1871. sept. 15.

III. Tavasszal ujult lélekkel fogtunk munkánkhoz. A szántásnál a Vidats- és Gubicz-féle ekéket használtuk s használtuk. Ugy tapasztaltuk, hogy ez utóbbi előnnyel bír a másik felett, mivel könnyebben igazítható, hogy mélyebben, avagy fennebb járjon, minthogy a taligavánkost is feljebb lehet vonni, vagy lejjebb eresztetni, míg a Vidacs-félenél ezt tenni nem lehet, azután a Gubicz-féle sokkal könnyebb is. Ez az eke rendkívüli előnnyel bír a régi faekék fölött.

1-ször tisztább munkát tesz: 2-or lehet vele szabad tetszés szerint mélyen és fenn szántani; 3-or a kemény, száraz földet, tarackozot, gazost, sőt egy kissé sáros földet is megjárja; 4-er könnyebben jár, mert esékely a surlódás; 5-ör a föld nem ragad úgy reá, mint a faekére; 6-or sokkal többet tart; 7-er szaporább vele dolgozni, mert nem kell mindig igazítani.

Most is, míg a faekével dolgozók szünetelnek a föld keménysége miatt, mi folytonosan szántunk, s így a vetéssel meg nem késztünk. Miathogy minden szántás után, ha göröngyös volt, boronát alkalmaztunk, sőt, ha nagyon rögös volt hengert is, most, ily nagy szárazság után se számlik rögösen. Hogy ezt annál könnyebben elérhessük a táblákat kereszbe szántjuk, s jó apró barázdákat veszünk.

Megjegyzendő, hogy kötöttebb földben czélszerű rövidebb kormány-lemezű ekét használni, mert ez után inkább szétörlik a barázda; a lazabb földben pedig hosszabbat, hogy túltágosan el ne lazítsa a földet.

A többi gépek közül mindazokat igénybe vettük, melyeket a helyi viszonyok között használhattunk. Az aratás egy részét Sámuelsohn-féle arató-géppel végeztük.

Erről csak annyit még, hogy ezután van mit költözni 20—25 embernek naponta; sőt ha lassuk a munkájuk nem is győzik elvégezni. Csak ebből is látható, mily rendkívüli előny ennek megszerzése minden nagyobbserű gazdaságnál.

Ennek használata mellett akkor van legkevesebb szükség napszámra, mikor a munka végrehajtása leg-sürgösb, midőn a napszám legdrágább, sőt még drágán se igen kapható. Kisebb gazdaságoknál többen össze-állva könnyen megszerezhetik, sok kártól megmennt ez az elemekkel küzdő földmivest, mert hamar szérus kertjében látja gabnját. E mellett még sokkal tisztább munkát végez, mint a sarló.

Ezuttal többre nem terjeszkedem.

Cséte György.

Levél Bismarckhoz.

A Bukarestben megjelenő „Romanul“ Bismarckhoz nyílt levelet intézett, melynek szövege a következő:

„Hercege ur! Nincs szerencsém önt személyesen ismerni, nem is törekedtem arra, hogy önnel valaha megismerkedhessem, mert politikai elvei és cselekedetei sohasem tölthették fel rokonszenvemet. Hinni lehetett azonban, hogy mi az általunk választott fejedelem iránti tekintetből, önére nézve kivélt fogunk képezni, és hogy ön, szokása ellenére, a szükségben jót fog tenni velünk.

Előbb teljes közönnyel viseltetett Románia iránt, és mi csendesen viseltük magunkat, mert többet egy, önhöz hasonló diplomatától várnunk nem lehetett. De egy idő óta ön jónak látja velünk foglalkozni elanynyira, hogy most már belügyeinkbe avatkozik, minket minden kitelhető dűhe és szenvedélyével zaklatja. Ha hidegvérűséggel végig hallgathatna engem, akkor valószínűleg igazat adna nekem, hazámat sem bántaná; és több nemű kellemetlenséget és megaláztatástól menekülne meg ön is. De hogyan tehetend ön a rettenetes kiábrándulás e korszakában hidegverő szer? Mert be kezdik látni, hogy az utolsó háboruban elért nagyszerű eredményei, melyek annyi zajt ütöttek, és önt, valamint az egész világot, elkábitották, nem egyebek, mint hibák és büntetések, hozzá még megbocsáthatlan büntetések. Higye meg, hogy ideje, ha ugyan már el nem késelt, megállapodnia! Mig divatban volt, mindent tehetett; a divatok azonban mulékonyak, és ön is beláthatja, hogy a világ már teljesen megelégette agyremélt csinjait és gyalázatos furtangjait.

Siessen az ön képviselőjét innen visszahívni, mert ez — ujonez még rá nézve is megbocsáthatlan tulbuzgóságával itt mindent elrontott. Ajándékozza meg Romániát elébb tanusított közönnyével.“

E levél eléggé jellemzi az oláh viszonyokat és élénk tanúsága annak, hogy Bismarckot már Romániában is megunták.

KÜLFÖLDI HIREK.

Párisból jelentik, hogy a poroszok 20-án reggel a Szajna jobb partján fekvő erődöket a francia csapatoknak adták át. A tömeg ellenséges hangulatú volt; azonban nyugodtan viselte magát és semmi esemény sem történt.

Párisból sürgönyözik, hogy Ausztia-Magyarország követe a bécsi kabinet megbízásából hír szerint egy sürgönyt küldt volna Thiers ural, melyben az mutatattik ki, hogy Ausztia-Magyarországnak közelsége Németországhoz nem foglal magában fenyegetést Franciaország az általános béke ellen. Ausztriának — mondja ez állítólagos sürgöny — teljes szabadságában áll ezenül is folytatni barátságos viszonyait a francia köztársasággal szemben. — Csak helyesleheltnők, ha e hír tényleg valónak bizonyulna be.

A „Standard“-nak egy madrigi sürgönye szerint, Marokkóban felkelés ütött ki, a mörök a mellilai fellegvárat ostromolják. Cadixből spanyol csapatok küldettek el a helyőrség erősítésére végett.

Berlin, szept. 22. A birodalmi kancellár, egy birodalmi hadikínostár alapítása iránti javaslatot terjesztett a szövetségi gyűlés elé. E kincstár alapja — 40 millió — a francia hadikárpótlásból szerveztetné, rendeltetésé hadiszerek beszerzése; kezelését, a birodalmi kancellár az államadósságok ellenőrzési bizottmányának felügyelete alatt vezetné.

Rómából 20-ról jelentik, hogy a hadügyminiszter fényes szemlélt tartott a nemzetőrség s a katonaság fölött. A nagy számmal jelenvolt lakosság tetszésel üdvözlé a csapatokat. A város ki van világítva, — s teljes nyugalom uralkodik.

Növeldeigazgatói jelentés.

Az erdélyi mélt. róm. kath. ideigl. bizottmányok f. hó 13-án 791. a. 261. sz. alatt keltezett átirata szerint a kolozsvári nagyobb növelde (seminarium) alapítvány helyekre fölvetettek.

I. Joghallgatók: Kerekes Mihály, Kovács Kálmán, Lázár Fitus, Mérai Lajos, Ujvári Imre, Vajna Győző, Zakariás Ede, Szijártó Árpád, negyedévesek. — Barthos József, Brunner Oliver, Dán Samu, Incze József, Schiller Miklós, harmadévesek. — Braun Ignác, Erőcs Elek, Henter Lajos, Kádár József, Szabó Albert,

Finta József, László József, másodévesek. — Boer György, Botár Károly, Fábán Imre, Hadik Richárd, Kartal Gyula, Mihály Ferencz, Reiner Ernő, Simon Lázár, Csató Ágoston, Imre Dénes, Kovács Antal, Lakatos Izra, Liskai László, Möriz Károly, Tamás Péter elsőévesek; összesen 35.

II. Felgym. tanulók: Kovács Árpád, Mihály József, Récsi Géza, Székely János, Szigethi István, Topán Sándor, Benedek Elek, Gál Károly, Márton Dávid, 8. osztályiak. — Dávid József, Jancsó Benedek, Jován Antal, Kovács Antal, László Antal, Orbai Mátvás, Orell Lajos, Ráduly Antal, Schöna Ferencz, Bánfi Zsigmond, Elekes Béla, Hechler Ignác 7. osztályiak. — Amberger László, Bajkó Möriz, Bencze Gergely, Demény Ferencz, Istvánfi Miklós, Jakab Antal, Lázár Möriz, Miklós Lajos, Moldován Gergely, Nagy Albert, Páll István, Pálfi Ernő, Ráth Ferencz, Szaosvai Miklós, Tóth Károly, Zakariás János, Győrfi Sándor 6. osztályiak. — Antal Dénes, Bakos Kálmán, Fábry Gyula, Karácsonyi Lajos, Kirnberger Ödön, Oblatek Károly, Péter János, Sárközi István 5. oszt.; összesen 46.

A kisebb növeldebe (Convictus) jönnek: Ferenczi István 8. osztályi. Bollrecz Gergely 7. oszt. Farkas Géza 7. oszt. Kósa Árpád 7. oszt. — Szabó István, Wolf Manó, Sándor János, Betegh Antal, Bodosi Lajos, Dévai Antal, Elekes Tivadar, Fülöp Endre, László Dávid, Rettegi József, György Antal, Török Kálmán, Veress Károly 5. osztályiak. — Boer János, Eck Emil, Demén Albert, Góla Kálmán, Szentkirályi Jenő, Lukács Károly, Gönczy Dénes, Kovács Lajos 4. osztályiak. — Marsini Károly, Karácsonyi Miklós, Páll Géza, Stary Róbert, Szentkirályi Géza, Szentpály István, Lázár Farkas, Szaitz László 3. osztályiak. — Horváth Károly, Lukács Antal, Schreiber Lipót, Amberboy József, Eperjesi János 2. osztályiak. — Campioni Miksa, Dencz Adolf, Ferenczi István, Gárdik Wilibald, Kollin István, Kriszt János, Láposi Zsigmond 1. osztályiak; összesen 45.

Ez azon megjegyzéssel tétetik közzé, hogy a ki október 15-ig meg nem jelenik és elmaradását bevehető okkal alólírtól nem igazolja, alapítványhelye mással fog betölteni.

Várady Möriz, m. k.

növeldei főrgens.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, september 25.

T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak lejárá előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék a szerkesztőség.

— Király Ő Felsége f. hó 22-én Gödöllő 12 honvédszászlóalj, 3 huszárezred és 12 szorolöveg fölött szemlélt tartott, mire a csapatok tüzből gyakorlatot tartottak, és pedig oly kitűnően, hogy a király legmagasabb megelégedését fejezte ki.

— Ő felsége a király 23-án ment Föthra és ott maradt a f. hó 27-ig tartó pest-vázi katonai hadozat lefolyásaig. Károlyi István pompás és tágas kastélyát ez időre átengedte a kir. udvarnak, és maga jöszáigazgatója szállásába ment lakni. Ő felségén kívül helyet talált a kastélyban a mintegy 50 urból álló udvari kíséret és az udvari vendégek. Minden napra 60 terítékű udvari ebéd van elrendelve. — Andrassy gr. három napig maradt Váczon a hadozat megtekintésére.

— A váci sept. 22. hadgyakorlatok minden vára-kozáson felül ütöttek ki. Ő felsége taktikai gyakorlatokat is kívánt látni a honvédektől s e célból átrándult Gödöllőre. A gyakorlatok József főherczeg vezénylete alatt s gr. Andrassy miniszterelnök jelenlétében d. e. 8—11 óra közt mentek végre. Résztvett benne 12 gyalog zászlóalj, 8 század lovasság és 12 mitrailleur, egy utász és egy tábori jelző osztály. Ő felsége legmagasabb megelégedését fejezte ki a csapatok iránt, melyek bámulatos pontossággal mozogtak. Különösen kitűntek pedig a pesti és igolysági dandárok.

— Polytechnicum Pesten. Ugy halljuk, hogy a kormány az illel uton, a Schwendner-féle butorgyár mellett mintegy 2000 négyszög ölet szándékozik megvásárolni azon célból, hogy arra polytechnicumot építsen.

— A bíróságok szervezése iránti előmunkálatok haladnak. Legujabbban ezen előmunkálatok foganatba vételével az igazságügyminiszter ur a kinevezett törvényszéki elnököket bizta meg, és ezeket egy 25 pontból álló utasítással látta el, egyttal a törvényhatóságokhoz a következő körrendelettel intézte: „Az első-folyamodású kir. bíróságok és a kir. ügyészségek életbe-léptetéséhez szükséges előmunkálatok foganatbavételével a (címzett) kir. törvényszék területén miniszt. biztosnak (címzett) urat neveztem ki, a kit egyttal felhatalmaztam, hogy ezen előmunkák tárgyában a közönséggel és kiküldöttjeivel közvetlenül érintkezék, és az e tárgyban netalán szükséges bizottsági tárgyalásoknál mindenben engem képviseljen. Miről a közönséget azon felhívással értesitem, hogy a nevezett miniszteri biztost eljárásában támogatni sziveskedjék. Pesten, 1871. sept. hó 19-én.

— **A kiegyezkedési tárgyalásokról** a „Tages-
presse“ újabb részleteket közöl. Nevezett lap szerint
a cseh kiegyezés pontjai a következők: királykoronázás;
a reichsrath és a delegatiónak megmaradnak; a cseh or-
szággyűlés követeket küld a reichsrathba: a direct adó-
kat a cseh országgyűlés szavazza meg s azok az orszá-
gos költségekre, közigazgatásra, iskolára, bíróságokra
fordítanak; az indirect adókat a reichsrath szavazza
meg; a magyar-osztrák quóta nem változik; a Cseh-
szágot terhelő évenkénti quótát az államháztartás fön-
ntartására a reichsrath határozza meg; az országos bi-
zojtmány megszűnik, úgy szintén a helytartóság s he-
lyébe lép az országos kormány, élén a kancellárral;
Prágában legfelsőbb törvényszék állítatik; minden is-
kola az egyetemmel együtt az országos kormány alá tar-
tozik; a járási képviselők a járástörvényi hivatalokkal
politikai testületekké (megyékké) olvasztatnak össze; a
járástörvényekkel marad a közigazgatás. Az országos
közigazgatás élén a kancellár alatt egy országos igaz-
ságügyi, közigazgatási, oktatásügyi és országos pénz-
ügyi minisztérium áll. A csehek belügyeik fedezésére ál-
lami jövedelmeknek 55% egyelőre 45%-ban kiszámi-
tott quótája marad rendelkezésükre, a többi a birodalom
javára volna fordítandó.

— **Graef Ede** honvédtábornok és erdélyi kerü-
leti honvédpáncsok táviratilag bejelentette a honvé-
delmi minisztériumnak, hogy kíséretével mint vendég
részt akar venni a váci hadgyakorlatokban.

— **A kolozsvári állami képezdek igazgató**
tanácsa részéről közhírré tették, hogy a tanító-, vala-
mint a tanítónő képezdekben a tanítás f. évi október 9.
napján kezdődik. A tanítónő, valamint a tanító képezde
első osztályaiba felveendő növendékek hirlap után addig
értesítettnek fognak felvételnélkülről. A tanítónő képezde
II. osztályának növendékei okt. 8-án jelenték magokat
igazgató Tészari Ida kisasszonynál.

Kovács Antal, jegyző.

— **Kolozsvári löverseny, vasárnap septemb.**
24-én. I. Ernélyi díj 1000 frt. Indult br. Bánffy Ádám
Babám-ja és br. Wesselényi Béla Etelka-ja; Babám ve-
zetett, s a 3 ang. mfdnyi távolságot 6⁵/₆₀ perc alatt
megjárva, Etelka felett egy löny előnnyel győzött.

II. Az I. oszt. 500 drb arany államdíjra a nevezett
7 fő közül csak 4 indult: gr. Tarnowsky János Ku-
kukája, gr. Festetics Pál Kurucza, gr. Sztáray János
Lenkéje és gr. Szapáry Iván Verbenája. Kezdetben Ku-
rucz vezetett és megtartá szerepét a harmadik fordulói,
a mikor is az eddig harmadik Verbená által tulszárnyal-
tatott, azonban dicsősége nem soká tartott, mert a má-
sodik helyen futott. Lenke utolérte s az oszlopnál Kuru-
czot 1¹/₂, Verbenát 1 egész löhosszal meggyőzte, Kukuka
mindvégig 20 ölnyi távolságban futott leghátul. Gyorsa-
ság 7¹²/₆₀ perc 3 mfd.

III. Az 50 dr. arany egyleti díjra pályázott a 6
nevezett közül három: gr. Fesztetics Pál Csatárja, gr.

Sztáray János Rubiconja és br. Wesselényi Béla Ma-
gnoliája: Rubicon vezetett, fél pályán utolérte Csatár s
átvette a vezérszerepet, hanem rövid időn ismét át-
engedte Rubiconnak, de végre is Csatár győzött csekély
előnnyel, a 2 ang. mfdnyi tért 4¹⁵/₆₀ perc alatt futván
meg. Rubicon mind végig 2—3 löny távolban maradt
hátra.

IV. a Gátversenyben részt vett br. Bánffy Ádám
Illancs-a és br. Wesselényi Béla Drilllindrindrin-je,
mely utóbbi kezdet óta alig észrevehető előnyben volt
versenytársa felett, s a gátot is párszor igen szépen át-
ugrotta, míg Illancs rendesen hátulról lábaival a gátot
felugrta; Drilllindrindrin a 2¹/₂ ang. mérföldet 5¹²/₆₀
perc alatt futotta meg teljes győzelemmel.

V. A 200 frtos vígázversenyben br. Bánffy Ádám
Griff-je, br. Wesselényi Miklós Szegénylegénye,
gr. Szapáry Iván Verbenája és br. Wesselényi Ma-
gnoliája futott. Kezdetben Magnolia vezetett, de kénytelen
volt Verbenának engedni az elsőseget, a mely föllöny
előnnyel 2³/₆₀ perc alatt győzött, Szegénylegény köz-
vetlen Verbená után futott, míg Griff jó távolban utolsó
ló maradt.

— **Utánzásra méltó végrendelet.** A közmű-
velődés előmozdítására anyagilag is sokat tehetnek a
vagyonosabbak. Ez eszme lebegett lesz a sokoldalú mű-
veltséggel bíró Hirsch Ferdinánd István szemei előtt
is, midőn 1861. máj. 25-én végrendeletét megírta. E
férfi a roszemlékeztető letűnt Bachkorszakban is mint
képes, tevékeny és humanus hivatalnok volt, ismeretes,
s hogy egyike volt az erkölcsi és tudományos becsű em-
berbarátoknak véghagyományozására is bebizonyítá. Ő
a tordai kerületnek volt cs. kir. főnöke, utóbb Prágába
mint közjegyző szorgalmatoskodott s itt halt el f. év. júl. 12.
Végrendeletében becsületes szorgalommal gyűjtött ösz-
szes vagyonkáját azon lakosok közművelődésére hagyta,
kik egykoron politikai főnöksége alatt álltak. A néhai
tordai kerület közsegeiből származó magyar és román
ajku tanulók számára tőkét alapít az erdélyi róm. kath.
püspök és a balázsfalvi gör. kath. érsek kezelése alatt
állót, melyből, mihelyt annak tiszta jövedelme 800 frtot
elér, 400—400 frtot kell kapni az olyan tanulóknak,
ki reáliskolákban vagy főgymnasiumban mindig jelesen
tanul és jóerkölcsű. Vagyonának egész összegét az erd.
kath. püspök kezébe öhajítja letéetni, hogy ez a balázsf-
falvi érsekkel egyetértőleg intézkedhessék elől; hogy
együtt ez alap gyarapítására serkentessék hivatelt, együtt
hirdessenek az ösztöndíjak elnyerhetésére pályázatot, s
az odaadományozás felett is együttesen aláírt decretumot
adjanak a kiszemelt jeles tanuló kezébe. Gondja volt a
véghagyományozónak arra is, hogy az ösztöndíjak lehe-
tőleg egyformán oszlassanak meg a két nemzetiségű ifjak
közé. A helységek, melyeknek fiait véghagyományozó
ösztöndíjakban részesíteni kívánja, következők: Torda-
város, Koppánd, Tur, Komjátszeg, Bányabükk, Röd,
Ajton, P.-Sz.-Márton, P.-Csán, M.-N.-Csán, Egerbegy,

Mésző, Szind, M.-K.-F.-Péterd, Berkes, Magura, P.-Eg-
res, P.-Szt.-Király, Szurduk, Bikalat, Jára, R.-Egres,
Kis-Bánya, K.-B.-Havassa, F.-Havassa, K.- és N.-Oklos,
Remete, Ivánfalva, M.- és O.-Léta, F.- és A.-Füle, Csü-
rlye, Szelice, Szeliste, Mikes, Hagymás, Magyaró-
szeg, Sütmege, Szeesel, M.-Szilvás, Indal. A nemes
emberbarát végrendeletéből még felemlítendőnek tartjuk
azt, hogy tiltakozik hullája felboncoltatása ellen, s a
legegyszerűbb temetési szertartást köti ki, két szál gyer-
tya — ugymond — elég lesz. Az ilyen ember nem élt
hiába! az ilyennek könnyű lehet a föld! A végrendelet
1861. kelvén a jelesképzetségű férfi pedig jelen évben
halván el, valószínű, hogy vagyona közjegyzői pályáján
tetemesen szaporodott lesz, s így ma már többet is hajt
800 ftnál. Végrendelete függelékében 1866-ról keelve
egész könyvtárát, a mely tetemes volt, mitűn minden
művelt európai nyelvet beszélt — jó barátjának Kriegsau
Adolfnak hagyta emlékül.

— **K. Szarvassy Sándor** Szabadkán, előfize-
tést hirdet „angol-német és francia-német nyelv-
tanára, melynek segélyével: az angol, francia és né-
met nyelvet alaposan legkönnyebben s leggyorsabban
tanár nélkül meg lehet tanulni; melyben az összekötő
és foglaló tanmód egyesítve, — s az angol és francia
szók kiejtése magyar betűkkel keelve van. Előfizetési
ára az angol-német-magyar kötetnek 2 frt 50 kr, a
francia-német-magyar kötetnek szintén 2 frt 50 kr.
Az előfizetési pénzek Szabadkára küldendők.

— **Nagyszerű hagyomány.** A nemrég elhalt
debreczeni ref. lelkész Nagy József, ki azelőtt losonci
lelkész és senior volt, egy Losoncon fölláttatandó nőtá-
nodára 25,000 frtot és az ottani lelkész-özvegyek nyug-
díjalapjára 5000 frtot hagyományozott.

— **Kolozsi Antal** a r.-szabeni árva-ház ideigle-
nes igazgatója ez állásra véglegesen kinevezetett.

— **Honvéd tábornokok kinevezése.** Mint a
„P. N.“ hiteles forrásból értesül, a honvédtábornokok
kinevezése f. évi nov. havában bizonyosan megtörténend;
ő felségének eddigelő a következő urak hozattak javas-
latba: A tényleges állományhoz: Pongrácz, Kulmer gr.,
Máriássy és Dobay ezredesek; a szabadságot állomány-
hoz: Hunyadi gr., Andrásfi Gyula gr. és Hollán Ernő
ezredesek. E hír különben — mond a „P. N.“ dacára a
forrás megbízhatóságának, közelebbi megerősítést vár.

— **Néhány nap óta** nyitotta meg Silbermann
M. triesti látszerész áruhelyét a Kohn Sándor-féle üzleti
helyiségben. Fáradságot vevők magunknak megsem-
lélni cikkeit, s meg kell vallanunk, hogy mind elegan-
tiára, mind szilárdságra és jutányos árakra nézve töké-
letesen meg valánk elégedve. Fotográf képei is oly
tiszták, Stereoscopiai oly meglepők, francia genre-ké-
pei oly jó ízűek, hogy e nemből is ritkán szemlélhetni
valahol ezeknél jobbat. Ajánljuk e jeles látszerészeti
raktárt a közönség figyelmébe: a téli színházi időre alig
hisszük, hogy jutányosabban el lehetne magát látni

színházi látcsövekkel, mint itt, és sajnáljuk, hogy Sil-
bermann ur ittmulatását, mind hirdetései mondják, csak
nehány napra határozza.

— **Gr. Beust** a német császártól a fekete sasrend
szalagját nyerte; ez a legmagasabb kitüntetés, melyet
Vilmos császár adhat.

— **„Kereskedelmi és ipar-közlöny“** czimű
hetilapra hirdetnek előfizetési felhívást Tömösváry
László mint szerkesztő és Nagy István mint főmunka-
társ. A lap célja: hatni az ország anyagi emelkedésére,
e végből a bel- és külföldi ipar- és kereskedelmi érde-
keket figyelemmel kísérendi; tárgyalja a nemzet és ál-
lamgazdaságot fontosabb kérdéseit stb. stb. E heti köz-
löny előfizetési ára egész évre 8 ft, félévre 4 ft, negyed-
évre 2 ft o. é. Az előfizetési pénzek Pestre öszutca 14.
sz. alá küldendők be. A szerkesztőség mellett f. é. októ-
ber 1-én egy központi műszaki iroda nyílik meg s uta-
sítással szolgál az üzlet barátainak gyári vállalatok,
közhasznú egyletek, részvény- vagy magántársulatok
létesítésében. Az üzlet berendezése szempontjából a vi-
déri központi városokban ügynökségeket állít fel s az
erre ajánlközoikat szeptember 30-ig való nyilatkozatra
kéri fel.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Sept. 23-ról: 5% Metalliques 58.50. 5% Nemzeti
kölcson 68.95. 1860-diki államkölcson 98.75. Bank-
részvények 772. Hitelrészvények 292.80. London 119.
15. Ezüst 120.—. Cs. kir. arany 5.73. Napoleondor
9.53¹⁰/₁₀₀.
Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.25.
Temesi 76.25. Erdélyi 76.—. Horv.-Slavon —.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

N y i l t t é r .

(215) 2—40

Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR
orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és
délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
1-ső emelet 14. sz.

**Díjjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.**

III. **Beküldetett.** 17.
Minden betegnek erő és egészség, orvossák és
költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.
Minden szenvedőknek egészség a delicat **Reval-
esciére du Barry** által, a mely gyógyszer és költség nél-
kül következő betegségeket gyógyít: gyomor-, ideg-,
mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-,
húgyhólyag- és vesebetegségeket, gumó, aszkórt, mellszoru-
lást, hurutot, emésztéshányást, dugulást, hasfolyást, ál-
lanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szé-
dülést, vértelenséget, fülzúgást, emelygést és hányást meg

a terheesség alatt is, húgyfeszít, búskomorságot, sorvadást,
csúzt, közhírt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000
elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszer-
rel dacoltak:

Elismervény sz. 48.421.

Ujvár, Magyarországon.
Több év óta nem volt teljes egészségem, emész-
tése mindig zavart vala, gyomorbetegségekkel s nyálkasság-
gal kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a **Re-
valesciére** tizenegy nap használa.
Goten, Stajerhonban, u. p. Birkfeld, 19. dec. 1869.
Igen tisztelt ur! Szívesen és kötelességemből ki-
folyólag bizonyítom a **Revalesciére** jó hatását, a mint

az sok oldalról tudomásra is lön hozva. E jeles szer bor-
zasztó lélegzési nehézségtől, kínos köhögéstől, torokfá-
jástól, székeltől és gyomorkörcsöktől mentett meg,
melyekben sok év óta szenvedtem.

Steininger Vincze, nyug. lelkész.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciére felnőttek-
nél és gyermekeknek 50-szer behozta árát gyógyszerek-
kel szemben.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr.
2 frt. 20 frt., 2 frt. 4 frt. 50 kr., 5 frt. 10 frt.,
12 frt. 20 frt., 24 frt. 36 frt.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban:
12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft.
288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben
Wallfischgasse 8. és Fankal József fűszerkereskedésében,
Pesten Törökútnál, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt
Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Re-
doute során. Továbbá: Kronstädter József urnál
kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz.
és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden vá-
rosban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a
bécsi ház ezen feljül mindenütt elküldi postai utalvány
vagy utánvét mellett.

Hivatalos.
Sz. 680 — 1871. 1—3 (275)

Haszonbéri hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. jószágigazgatóság 1871.
évi 2286 sz. rendelete folytán a maros-ujvári
m. kir. uradalom következő bértárgyai f. évi
október 17-én M.-Ujváron nyilvános árverés
útján haszonbérbe adtnak.

(1872. év Jan. 1-től — 1874. decz. végéig).

1) A nagy fogadó szin- és
istálóval az italmérési joggal
együtt, a kikiltási haszonbér ára
egy évre 1200 ft. 10 kr.

2) Az ugynevezett „Marosi
korcsma“ az italmérési joggal
együtt, a kikiltási haszonbér ára
egy évre 470 frt. 40 kr.

3) Az italmérési jog aerarili
hajlék nélkül, a kikiltási ha-
szonbér ára egy évre 952 frt. 32 kr.

4) A marha vágóhid és mé-
szárszék, a kikiltási haszonbér
ára egy évre 250 frt. 51 kr.

5) A piaci hétvásárvám, a
kikiltási haszonbér ára egy évre 1434 frt. — kr.
(1871. év nov. 1-től — 1874. decz. végéig).

6) A marosi kompjog, a ki-
kiltási haszonbér ára egy évre 700 frt. 08 kr.

A haszonbéri rendszabályok és feltételek az
árverés előtt fel fognak olvastatni, addig pedig
az alóltit erdő- és gazdasági hivatal irodában
megtekinthetők.

Haszonbérletni kívánók felhivatnak, hogy a
kikiltatandó összeg 10%-jával mint bálnapénz-
zel magokat ellássák, kellőleg bélyegzett írás-
beli ajánlataikhoz pedig az abban ígért bérössz-
szeg 10% mellékeljék.

Zárt ajánlatokban, melyek csak a szóbeli
árverés kezdete előtt fogadtatnak el, határozot-
tan kiemelendő, hogy az ajánlattevő úgy a
bérbeadandó tárgyakat, valamint a haszonbéri
feltételeket tökéletesen ismeri és azoknak ma-
gát alája veti.

Topánfalván 1871 szeptember hó 14-én.
M. kir. erdő- és gazdasági hivatal.

564 — 1871 bányauigy. 2—3 (274)

Hirdetmény.

Az abrudbányai magyar királyi kerületi bá-
nyabírószág részéről ezennel közhírré tételük,
miszerint a balani bányamű eladása az első
árverezési napon vevők hiánya miatt nem si-
kerültvén a második határnapon vagy is folyó
évi október 23-án a becsáron alól is eladatni fog.

Nem hivatalos.

Az intézet két részre oszlik: a) iskola, b) szakfolyamok.
Az iskola 3 évfolyamból áll: I. előkészítő év; II. iskolai tanítás; III.
gyakorlati munkásság. — A szakfolyamok: I. külön osztály;
II. vasúttanfolyam; III. biztosítási tanfolyam; IV. ismételtanfolyam
a végzett tanulók számára (Egy éves önkénytesek); V. esti
iskola.

A tanév kezdődik október elején.
Az intézettel egybekötött

**Tan-iroda kereskedelmi tudományok
számára**

czimű külön osztályba, azok számára kik kor, állás, előképzettség
és foglalkozás miatt nem látogathatják a tanodát, folytonosan beléphetni.
**Oktober 3-án kezdődik egy esti
tanfolyam,**
három havi időtartammal, egyszerű és kettős könyvvitel, kereskedői
számant, kereskedelmi levelezés és váltótan felett. Porges igazg.

Továbbá forgalmi vasút-, üzlet- és távrida szolgálat iránt
azok számára, a kik vasuti hivatalnokai állomásokat akarnak nyerni,
előkészítő tanfolyam lép életbe.

A tanári kart a cs. kir. szab. északi vaspálya legjobbhírű
hivatalnokai képezik.

Az egész biztosítási szakmára nézve is külön tanfolyam
nyitattik.

Az intézetet a cs. k. közoktatásiügyi és vallás-minisztérium
az Ausztriában létező akadémiákkal egyenlővé tette, s e kitüntetés
az intézet jeles berendezésével és tanítási eredményeivel indokolta.
A tanítási eredmények s az igazgatóság fáradszalan igyekezete oly
sikerdús versenyt teremtett, hogy más intézetek ennek példátlan szer-
vezését utánozni elhatározták. Beiratások szeptember 26-tól kezdve
történnek.

Programmok az intézeti helyiségben és Beck akadémiai
könyvkereskedésében, Bécs, Rothenurmstrasse Nro 15, ingyen
kaphatók. 10—10 (238)

Melyre venni szándékozik hivatkozva a f.
évi május 10-én 281. szám alatt 61, 65, 66,
70, 73 számaiban kibocsátott hirdetményre
ezennel idézetnek.

Az abrudbányai magyar királyi kerületi
bányabírószágnak 1871 évi szeptember 5.
tartott üléséből.

(21) **Árverési hirdetmény.** 2—3

Ezennel közhírré teszi alóltit igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálog-
kölcson-intézetnél elzalogosított s folyó évi **augusztus hó végéig** lejárt, és még ki
nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni, és pedig az
I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműk, háztészkezők, áruk stb.
árverezése lesz

folyó évi október 16-án.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-neműk, ékszerek stb.
árverése lesz

folyó évi október 23-án.

Az árverezések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelmeztetés! A kiváltás vagy átirás végett beadott, de még ki
nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alka-
lommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitélt tárgyat az árverés
kezdete előtt még kiváltani vagy átiratni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet
hasonlag őt illeti.

A vevő tartozik a vételárt rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.
Kolozsvárt, szeptember 15-én 1871.

**A hitelbank és zálogkölcson-társulat
igazgatósága.**

egy török csász. 400 frankos
dijsorsjegy tizedrészére

Részlet-jegyek 12 o. é forintjával.

A legközelebbi húzás
már f. é. október 1-én lesz.

Főnyeremény 300,000 frk. aranyban.

Visszavásárlás a napi árkelet szerint. — Kibocsátja a összeg beküldése mellett kapható
az osztrák központi bank-tól

Bécs, Stock im Eisenplatz 3 sz.

Jegyzés. Váltóirodánk mindenféle állam és üzleti papír, arany- ezüstpénz, bank-
jegy sat. eladását és vásárlását pontosan a napi árkelet szerint eszközli.

Megrendelések a cs. k. tőzsde számára legpontosabban teljesítettnek.
(Utánnyomat nem fizetődik.) (254)